

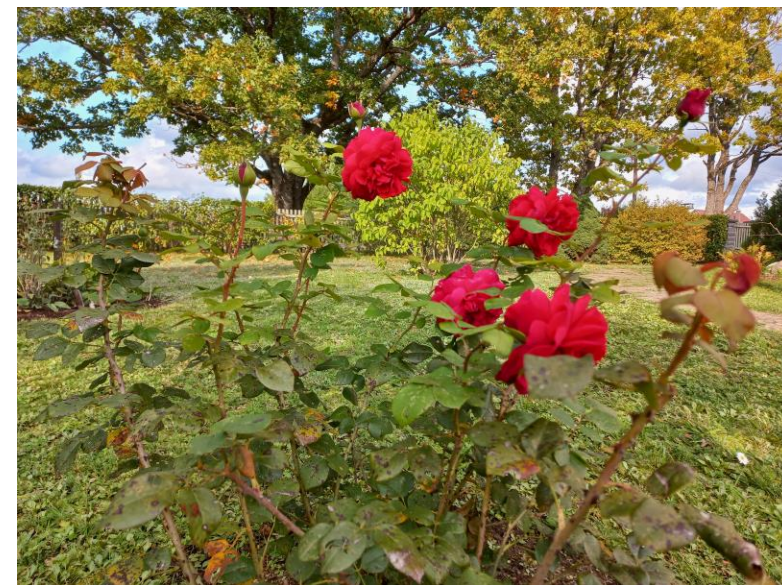
Kā kultūra un māksla dziedē: kāpēc dakteri audzē rozes?

Jānis Vētra

Kultūrizglītības programmas “Latvijas skolas soma”

pirmie pieci gadi

Konference 2023. gada 4. oktobrī

Medicīna reizē ir amats, zinātne un māksla

- Profesora **Paula Stradiņa** vienreiz minētā, bet citu neskaitāmas reizes atkārtotā, atziņa – medicīna reizē ir amats, zinātne un māksla, patiesi ir palīdzīga, **lai tuvotos medicīnas izpratnei.**

Avots: Calmettes/BSIP/Universal Images Group
via Getty Images, 1141934409.

Medicīna reizē ir amats, zinātne un māksla

Amats kā izkopta specifiska prasme.

2023. gada Eiropas Zinātnieku nakts Rīgas Stradiņa universitātē norisinājās Medicīnas izglītības tehnoloģiju centrā

Medicīna reizē ir amats, zinātne un māksla

- **Medicīnas zinātne** kā ārstnieciskās prakses sastāvdaļa un autonoma profesionālās darbības joma, kas mijiedarbojas praktiski ar visām citām zinātnes nozarēm.

Medicīna reizē ir amats, zinātne un māksla

Māksla, kas raksturo ārstniecību kā ārsta personībā sakņotu unikālu notikumu konkrēta pacienta dzīvē.

Medicīnas *dabiskais* pretrunīgums

- Medicīnas **zinātne** – no **novērotāja neatkarīgi, objektīvi** dati, ārstnieciskās darbības vadlīnijas, rīcības algoritmi.
- **Māksla** – ārsta, t.i., **subjektīva novērotāja**, īstenots ārstniecības process situācijā, kad labi zināms, ka divu **vienādu pacientu nav!**

Kā tapt par labu ārstu?

- **Amatu** apgūst, iemaņas tiek vingrinātas.
- **Zinātnē**, atbilstīgi noteiktai metodikai, rada jaunas zināšanas.
- Bet **māksla** ir jāņem no *skolas somas!*

L.Paegles Rīgas 1. vidusskola

L.Paegles Rīgas 1. vidusskola (20.gs. 70-ie gadi)

Mācību programmā **nebija**:

- zīmēšanas/ mākslas vēstures/kultūras vēstures
- dziedāšanas/ muzikālās izglītības

Skolas somu cilvēka
unikalitātes,
vienreizīguma
izpratnei pildīja
nejaušība!

Un šie nejaušības
piespēlētie gadījumi
nemitīgi atgādināja –
Tu pat nezināji, ka
tu to nezini!

(Lieliskais piecinieks, LR -1)

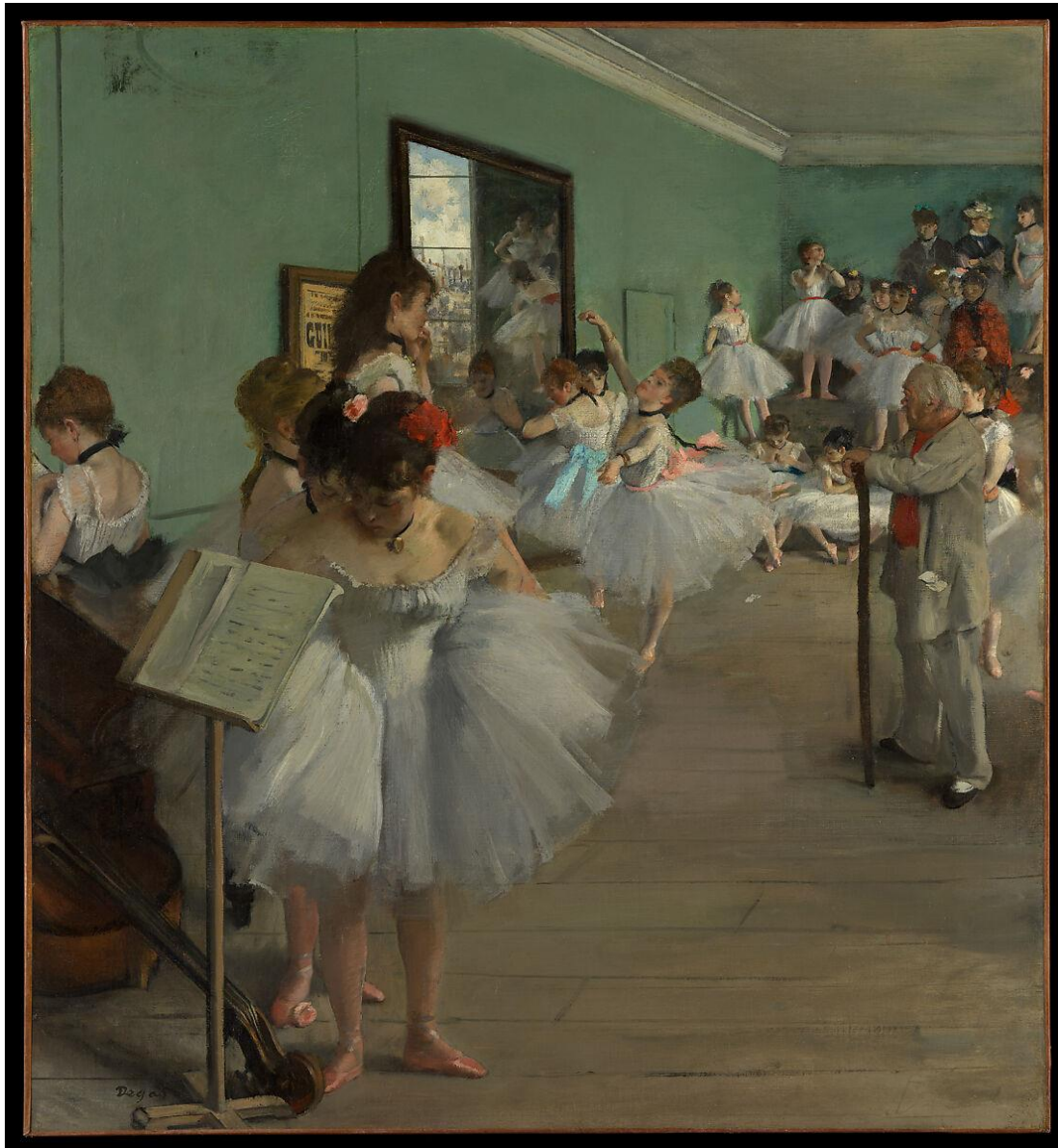
**Kurš krūms ož
pēc asaru gāzes?
... un tas nav
rožu krūms!**

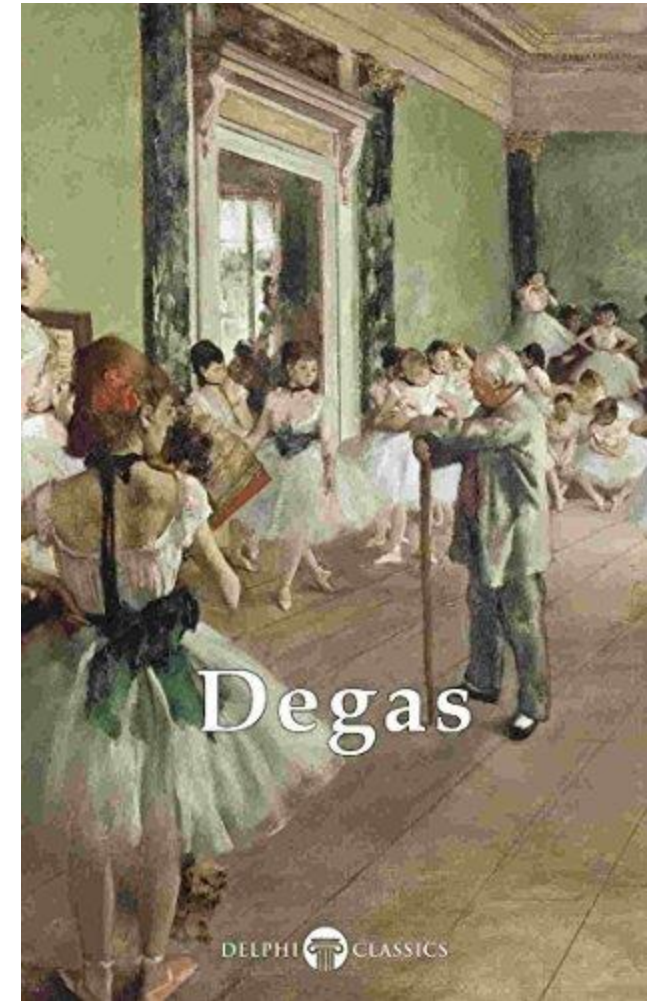
**IZKLAIDĒJOŠA
ERUDĪCIJAS SPĒLE**

Edgars Degā

MET Public Domain

Klods Monē. Ūdensrozes. (MoMa, Ņujorka)

Photograph by Thomas Griesel

Klods Monē. Ūdensrozes. MoMa, Ņujorka

Piesēst, ļauties, lai
gleznas uz tevi
iedarbojas, atklājas
kā nianse, tā arī
kopsakarības!

Rafaēls

Siksta madonna

Tikai veltot laiku
vērošanai, var pamanīt, ka
gleznā ir kas vairāk nekā
seši hrestomātiskie tēli.

Gemäldegalerie Alte Meister, Dresden

Kāpēc tad dakteri audzē rozes?

- Iespēja kopt un vērot unikālo brīnumu, kā roze aug un attīstās, kā zaļā auga sula izplatās rozes kātā un lapās, parādās pumpuri un tad... no zaļuma uzplaukst brīnumains sarkans zieds!
- **Vērot un ļaut rozei iedarboties uz audzētāju!**
Gluži kā K.Monē ūdensrozēm.
- Tā būtu viena no versijām, kāpēc dakteri audzē rozes...

Skolas somu
nepieciešams
bagātināt visu mūžu!

**Bet iemaņas, kā to
darīt, nerodas pašas
par sevi.**

**Tās regulāri jāvingrina
un jāapgūst!**

